

Koncepce podpory
úseku prevence
2021+

**Koncepce podpory
úseku prevence 2021***

název organizace:

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

adresa: Římská 45, 121 07 Praha 2

kontakt: kancelar@dh.cz

IČ: 00442739

prezentace činnosti:

www.dh.cz

@sdruzeni_hasicu

OBSAH

1	Výchozí situace	4
1.1	Základní pojmy a zdroje	4
	použité literatury	
1.2	Cílové skupiny	5
2	Strategické cíle	6
3	Klíčové aktivity, ...	7
	opatření	
4	Příklady dobré praxe	11
5	Finanční krytí	11
	klíčových aktivit	
6	Závěr	12

1 Výchozí situace

Strategický plán činnosti v oblasti požární prevence v činnosti SH ČMS představuje zásadní dokument, který upravuje vývoj této oblasti od roku 2021*. Platné Stanovy SH ČMS jsou základním dokumentem, který stanoví působnost tohoto spolku nejen v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. Cílem činnosti dle čl. 2 Stanov je mimo jiné dodržování preventivně výchovných zásad v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí.

ÚORP SH ČMS jako součást občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany pomáhá při plnění úkolů na úseku požární ochrany tím, že se podílí na činnosti směřující k předcházení požárům, zejména na preventivně výchovné činnosti mezi občany a mládeží v návaznosti na ustanovení § 75 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o PO).

ÚORP SH ČMS je stálým poradním, pracovním (pomocným, konzultačním, koordinačním a instruktivně – metodickým) orgánem SH ČMS. ÚORP SH ČMS ke své činnosti využívá odborných rad zřízovaných na nižších úrovních, a to krajské odborné rady prevence SH ČMS a okresní odborné rady prevence SH ČMS v návaznosti na Statut odborných rad.

Na úrovni jednotlivých sborů dobrovolných hasičů SH ČMS je pro oblast plnění úkolů požární prevence zřízen preventista sboru jako člen výboru sboru v souladu s čl. 77 Stanov SH ČMS. V současné době je požární prevence u SH ČMS zaměřena především na přípravu preventistů sborů tím, že na všech úrovních SH ČMS se pro tyto členy vyhláší semináře a školení za účelem přípravy na zkoušku k získání odborností Preventista II. a III. stupně dle platného Metodického pokynu. Každoroční činností OORP, KORP a ÚORP je tradiční literární a výtvarná soutěž pod názvem „Požární ochrana očima dětí a mládeže“.

Nastavení strategických cílů této koncepce v oblasti požární prevence vychází z vytyčeného globálního cíle, který je cestou identifikace klíčových problémů dále rozpracován do tří strategických cílů, které se navzájem prolínají.

1.1 Základní pojmy a zdroje použité literatury

Mezi základní pojmy, které se používají ve strategickém plánu, jsou především zkratky pobočných spolků SH ČMS, ústředních, rozhodovacích a poradních orgánů a vysvětlení souvisejících pojmů z oblasti požární prevence.

SH ČMS	Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
ÚHŠ	Ústřední hasičská škola
CHH	Centrum hasičského hnutí Příbrav – stálá výstava požární ochrany
KSH	Krajské sdružení hasičů
OSH	Okresní sdružení hasičů
Sbor	Sbor dobrovolných hasičů
OORP	Okresní odborná rada prevence
KORP	Krajská odborná rada prevence

ÚORP	Ústřední odborná rada prevence
PO	Požární ochrana
Preventista sboru	Referent prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů, preventista SH ČMS
PVČ	Preventivně výchovná činnost
ZUŠ	Základní umělecká škola
IZS	Integrovaný záchranný systém

Odkazy na dokumenty:

Zákon o PO	Zákon č. 133/85 Sb., o požární ochraně, v platném znění
Statut odborných rad	Statut odborných rad Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, v platném znění, č. SH ČMS – I / 7–2017 ze dne 23. 3. 2017
Stanovy SH ČMS	Stanovy SH ČMS v úplném znění stanov ve znění změn přijatých VI. sjezdem SH ČMS dne 9. 7. 2021
Metodická příručka	Metodická příručka pro činnost referentů prevence a výchovné činnosti – preventistů sborů dobrovolných hasičů SH ČMS, Praha, 2007
Metodický pokyn	Metodický pokyn starosty SH ČMS k získání a prodloužení odbornosti Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (dále jen SH ČMS) v oblasti požární prevence a podmínky k získání odznaků odbornosti SH ČMS referentů prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů (dále jen „preventistů SH ČMS“) č. 3/2016 ze dne 28. ledna 2016

1.2 Cílové skupiny

Požární prevence SH ČMS se zaměřuje na **všechny členy SH ČMS od útlého věku**. Povinností každého člena SH ČMS je především předcházet mimořádným událostem, což vyplývá ze stanov SH ČMS jako základní podmínky přijetí za člena. Každý člen SH ČMS by měl mít povědomí o tom, co požární prevence znamená.

Další skupinou, na kterou požární prevence SH ČMS cílí, je **široká veřejnost a mládež obecně**. Tyto je třeba vzdělávat tak, aby byly schopny splnit základní povinnosti každého občana vyplývající ze zákona o PO. A to zejména počínat si tak, aby:

- nezavdal příčinu ke vzniku požáru, neohrozil život a zdraví osob, zvířata ani majetek,
- při zdolávání požárů, živelních pohrom a jiných mimořádných událostí uměl poskytnout přiměřenou osobní pomoc a potřebnou věcnou pomoc.

V následujícím volebním období je hlavním úkolem úseku prevence na všech úrovních a ve všech pobočných spolcích SH ČMS aktivovat činnost preventistů sborů.

2 Strategické cíle

Zaměření preventivně výchovné činnosti (dále jen PVČ) občanských sdružení na úseku požární ochrany je dáno dle § 75 zákona o PO a čl. 3 odst. 3 písm. b) platných Stanov SH ČMS.

PVČ je cílevědomá a plánovaná činnost, která směřuje k usměrňování lidského chování, k vědomému předcházení požárům a získávání souvisejících dovedností k záchraně lidského života a zdraví. Jedná se o celoživotní proces.

Strategický cíl 1

Externí preventivně výchovná činnost

Strategický cíl 2

Interní preventivně výchovná činnost

Strategický cíl 3

Vzdělávání v oblasti prevence

3 Klíčové aktivity, opatření

Strategický cíl 1 – Externí preventivně výchovná činnost

Cílovou skupinou je veřejnost, což jsou např. děti a mládež, senioři, občané, právnické a podnikající fyzické osoby. Účinným nástrojem k jeho plnění je určitě cílená komunikační kampaň. Je velmi důležité, aby tato kampaň vycházela z aktuálních statistik požárů, z cílových skupin, které je způsobují, a také z doporučení, jak požárům předejít.

Klíčová aktivita 1:

Požární ochrana očima dětí a mládeže

OPATŘENÍ

Propagovat a rozvíjet tuto literární a výtvarnou soutěž zaměřenou na požární ochranu **směrem k veřejnosti**, ve školách a školských zařízeních, obcích, v dalších spolcích dětí a mládeže a podobných organizacích (např. DDM).

Klíčová aktivita 2:

Informovanost veřejnosti

OPATŘENÍ

Prostřednictvím preventivistů sborů aktivně zprostředkovávat veřejnosti hlavní zásady požární ochrany pro oblast občanského života i podnikatelskou činnost, vyjádřené v právních a technických předpisech ČR a EU.

Strategický cíl 2 – Interní preventivně výchovná činnost

SH ČMS předpokládá činnost v preventivně výchovné oblasti ve všech organizačních jednotkách od sborů dobrovolných hasičů po SH ČMS jako hlavní spolek. U sboru dobrovolných hasičů by měl pracovat preventista sboru, u okresního sdružení hasičů (OSH) se jako poradní orgán výkonného výboru OSH ustavuje okresní odborná rada prevence (OORP), u krajského sdružení hasičů (KSH) se ustavuje jako poradní orgán výkonného výboru KSH krajská odborná rada prevence (KORP) a u SH ČMS je ustavena ústřední odborná rada prevence (ÚORP). Tyto rady budou svou činnost řídit dle platného Statutu odborných rad, který uvádí, že jsou stálými poradními, pracovními (pomocnými, konzultačními, koordinačními a instrukčně-metodickými) orgány SH ČMS.

Klíčová aktivita 1:

Požární ochrana očima dětí a mládeže

OPATŘENÍ

- Propagovat a rozvíjet tuto literární a výtvarnou soutěž zaměřenou na požární ochranu v kolektivech mladých hasičů.
- Zajistit odborné vyhodnocování prací zejména ve spolupráci se ZUŠ, uměleckými školami a dalšími odbornými institucemi ve výtvarné a grafické oblasti.

Klíčová aktivita 2:

Spolupráce

OPATŘENÍ

- Úzce spolupracovat s dalšími spolky, které se zabývají PVČ pro děti a mládež, jako jsou např. Hasík CZ, Záchraný kruh, Česká asociace hasičských důstojníků.
- Aktivně spolupracovat s Hasičským záchraným sborem ČR na všech úrovních, který se rovněž zabývá preventivně výchovnou činností, a spojit síly v této činnosti.
- Spolupracovat s místními orgány samosprávy, zejména pomáhat starostům obcí a velitelům SDH, popř. JSDHO při plnění úkolů obce a obecního úřadu dle § 29 zákona o PO v rámci jejich samostatné působnosti v oblasti požární prevence (např. při zpracovávání dokumentace požární ochrany, při organizaci preventivně výchovné činnosti) a dále při plnění úkolů obce jako právnické osoby.

Klíčová aktivita 3:

Publikační činnost

OPATŘENÍ

- a) Vydávat vlastní metodické materiály pro PVC a pro děti a mládež, zejména v elektronické podobě, které budou volně ke stažení na www.dh.cz.
- b) Vypracovat propagační a výukové leoporelo z oblasti požární prevence, které by odbornou i zábavnou formou upozorňovalo na otázky a odpovědi požární prevence.

Klíčová aktivita 4:

Systematizace činnosti odborných rad prevence

OPATŘENÍ

V rámci pobočných spolků (OSH, příp. KSH) je možné sloučit odborné rady prevence s odbornými radami ochrany obyvatelstva, neboť se jejich úkoly výrazně prolínají.

Strategický cíl 3 – Vzdělávání v oblasti prevence

Klíčová aktivita 1:

Metodická a lektorská činnost

OPATŘENÍ

Vytvořit moderní a ucelený systém vzdělávání preventistů sborů s vazbou na aktuální legislativní normy a předpisy:

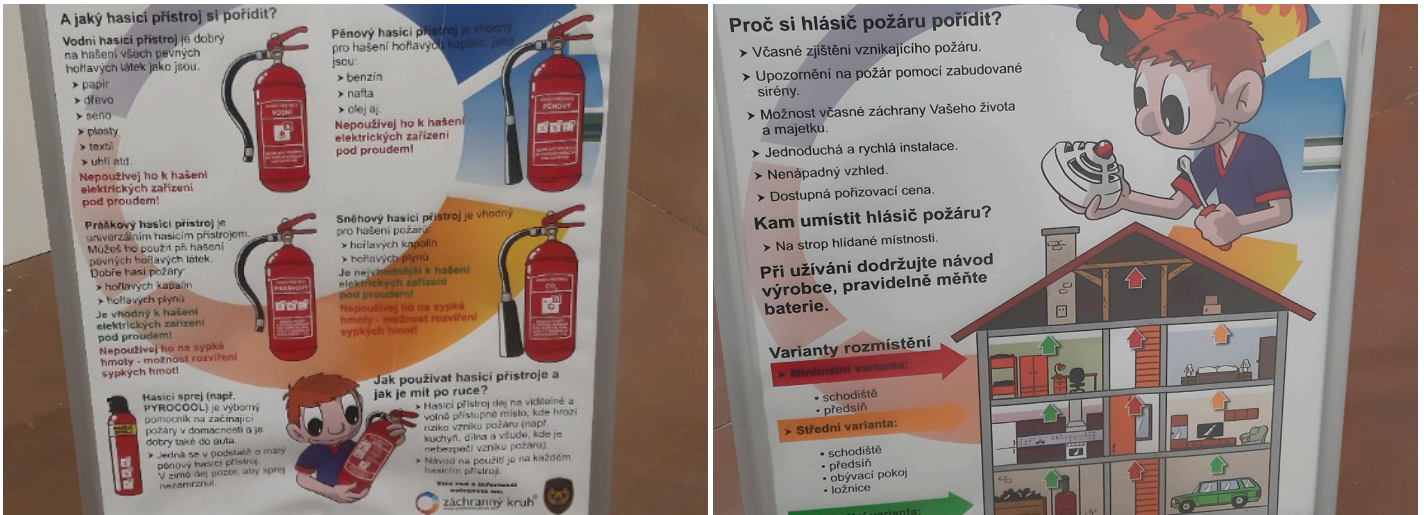
- a) **Pravidelně vydávat metodické listy z oblasti prevence pro vzdělávací činnost preventistů sborů.**
- b) **Aktualizovat Metodickou příručku pro preventisty sborů:**
  - sjednotit terminologii v rámci jednotlivých dokumentů SH ČMS – nově bude používán pojem „preventista sboru“ v návaznosti na terminologii Stanov SH ČMS jako zásadního dokumentu; tento termín nahradí dříve používané pojmy „referent prevence a výchovné činnosti sborů dobrovolných hasičů“ uváděný v materiálech jako např. metodická příručka, metodický pokyn a statut odborných rad;
  - doplnit metodickou příručku aktuálními vzdělávacími materiály na úseku požární ochrany.
- c) **Prostřednictvím členů okresních odborných rad prevence motivovat preventisty sborů k lektorské činnosti např. ve školských zařízeních, pro seniory apod.**
- d) **Pravidelně organizovat vzdělávací semináře pro vedoucí OORP a KORP.**

Klíčová aktivita 2:

Pomoc obcím

OPATŘENÍ

Pomáhat místní samosprávě a občanům v obcích v problematice požárů a dalších mimořádných událostí a krizových situací včetně řešení jejich následků zejména v bytových a rodinných domech/bytech. Při zjištění nedostatků na úseku požární ochrany informovat příslušné osoby nebo orgány státní správy (z oblasti IZS) a samosprávy tak, aby se předcházelo vzniku mimořádných událostí.

Klíčová aktivita 3:

Univerzita dobrovolného hasiče

OPATŘENÍ

Aktualizovat a modernizovat osnovy vzdělávání v oblasti požární prevence v rámci „Univerzity dobrovolného hasiče“ s větším důrazem na využití moderních informačních technologií.

4 Příklady dobré praxe

Jako příklady dobré praxe lze definovat následující aktivity:

- Publikace „Příručka nejen pro mladé hasiče“ vydaná SH ČSM Jihočeského kraje – autorka Mgr. Petřeková
- Publikace „Příručka pro seniory“ – kolektiv autorů – HZS Pardubického kraje + KSH Pardubického kraje
- Soutěž „Požární ochrana očima dětí a mládeže“ – ÚORP SH ČMS

5 Finanční krytí klíčových aktivit

- Klíčové aktivity se v preventivně výchovné činnosti dají financovat z několika zdrojů.
- Základním zdrojem jsou vlastní prostředky sborů, OSH, KSH a SH ČMS a státní dotace.
- Dalšími zdroji mohou být dotace z veřejných zdrojů krajů a finanční příspěvky od obcí.
- Pro jednotlivé uvedené klíčové aktivity je možné využít i finanční krytí z nadací či darů z podnikatelské sféry.

6 Závěr

Účinná ochrana před požáry a ostatními negativními vlivy, které mimořádné události doprovázejí, je výsledkem spolupůsobení celé řady faktorů. K těm základním patří stanovení a plnění úkolů a opatření v oblasti předcházení vzniku požárů, připravenost k jejich likvidaci a zabránění šíření, stejně tak jako i vlastní způsoby a postupy při hašení požárů. Požární prevence je nedílnou součástí celého systému nejen požární ochrany, ale IZS obecně a do značné míry má vliv na úspěšné snižování počtu požárů a lidských obětí při nich a fungování systému nejen jako celku, ale i jeho jednotlivých prvků.

Na základě dlouhodobých rozborů problematiky požární ochrany je možné konstatovat, že správně nastavený a fungující systém prevence je prostředek, jak s nejnižšími náklady dosáhnout nejlepšího výsledku. Přitom nejde jen o prvky pasivní prevence, jako je nastavení parametrů stavebních objektů tak, aby již vzniklý požár omezily na jeden požární úsek, ale i takové prvky prevence, které ovlivňují vědomí lidí a jejich odpovědnost za konání, které by mohlo mít za následek vznik a šíření požáru, ztížený, nebo dokonce znemožněný zásah apod.

S přihlédnutím k ustanovení § 75 zákona o PO, kde je zakotven podíl spolků, tedy i SH ČMS na činnosti směřující k předcházení požárům – preventivně výchovné činnosti – zejména mezi občany a mládeží, je výhodou preventistů sborů znalost místních podmínek a v neposlední řadě jejich odborné vzdělání. Z výše uvedených důvodů mohou nastoupit aktivní cestu prezentace zásad požárně bezpečného chování lidí a ovlivňovat jejich vědomí v dané oblasti již od dětství. V následujícím období je hlavním úkolem v oblasti požární prevence na všech úrovních a ve všech člancích SH ČMS s pomocí navržených klíčových aktivit a opatření **aktivizovat činnost preventistů sborů**.

Koncepce podpory úseku prevence 2021⁺

Autoři: Kolektiv autorů ÚORP

Jazyková redakce: Mgr. Šárka Mikulášková

Grafická úprava: MgA. Zuzana Vanišová, DiS.

Schváleno ÚORP SH ČMS dne 12. 1. 2022

Schváleno VV SH ČMS dne 20. 1. 2022

V roce 2022 vydalo

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska,
Římská 45, 121 07 Praha 2

Elektronická verze je dostupná na www.dh.cz